

SAMMEN GØR VI DIG BEDRE

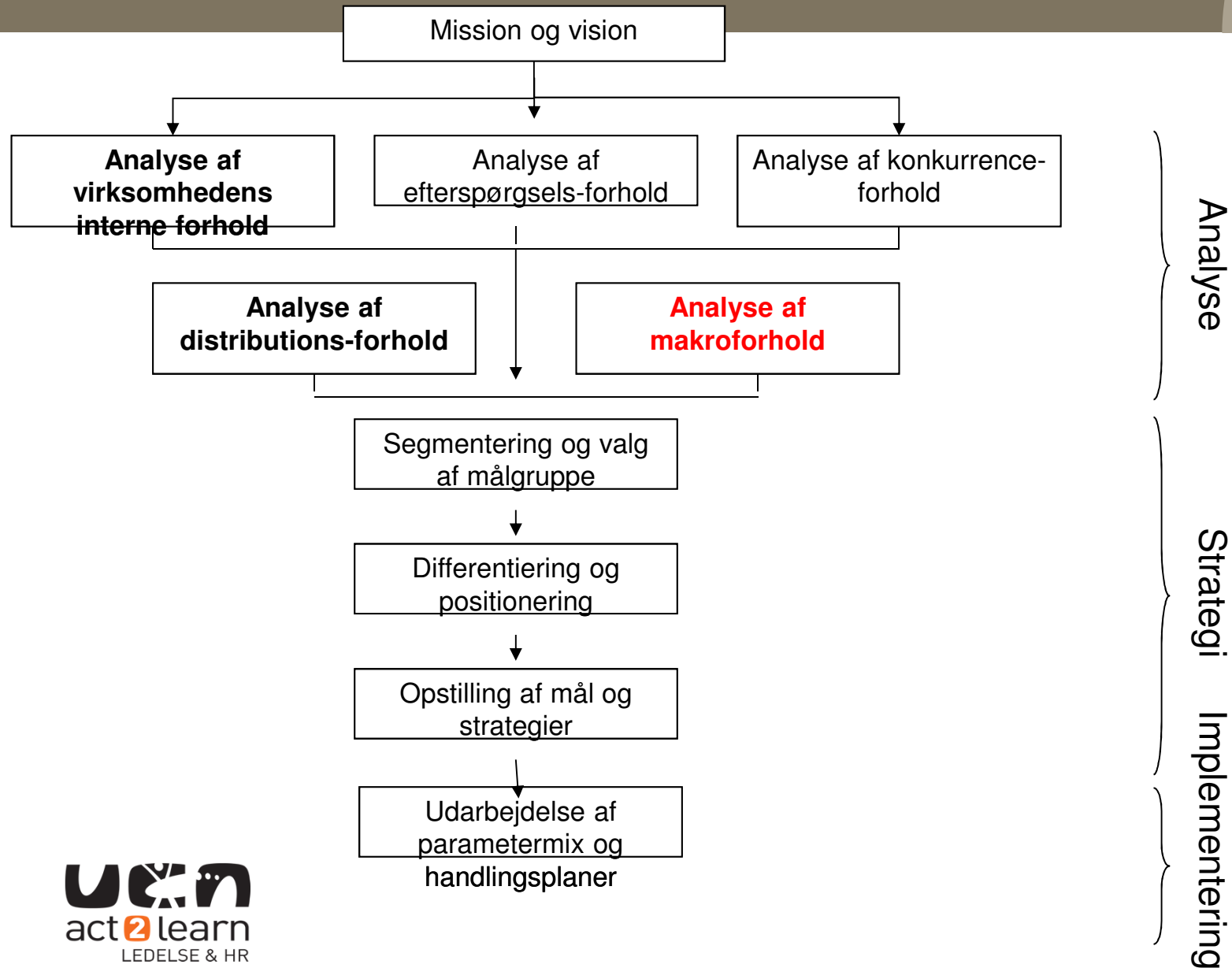
Jura Konkurrenceret

Afsætningsstrategi

Efterår 2014

Marketingsprocessen

Dagens værktøjer

- Konkurrenceloven
- EU's konkurrenceretlige regler
- Vigtigste hovedregler og principper

PEST Modellen

PEST-model	
P olitical	Politiske og lovgivningsmæssige forhold
E conomic	Økonomiske og demografiske forhold
S ociocultural	Sociale og kulturelle forhold
T echnological	Teknologiske og miljømæssige forhold

Fig. 6.4 Indholdet i en PEST-model.

Formål med konkurrencereglerne

- Reglerne har til formål at fremme en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse gennem virksom konkurrence – *m.a.o. skal der ikke ske begrænsninger i den frie handel med deraf følgende samfundsmæssige tab*
- Det er værd at bemærke sig, at såvel private og offentlige virksomheder er omfattet af lovens bestemmelser
- Formålet med den nye ordning for anvendelse af konkurrenceprocedurer, som blev indført med Rådets forordning (EF) nr. 1/2003, er på mest effektiv vis at sikre overholdelsen af Den Europæiske Unions (EU's) konkurrenceregler i forbrugernes og virksomhedernes interesse og samtidig mindske bureaukratiet for virksomheder i EU.
- Forordningen som bygger på decentraliseret anvendelse af konkurrencereglerne, og på styrkelsen af efterfølgende kontrol, letter på den ene side Kommissionens administrative arbejde og giver den mulighed for at koncentrere sine ressourcer på håndhævelse over for de mest alvorlige overtrædelser af konkurrencereglerne. Den vil også øge de nationale konkurrencemyndigheders og de nationale domstoles rolle i gennemførelsen af EU's konkurrencelovgivning og garanterer samtidig, at denne lovgivning anvendes ensartet og effektivt.

Fællesmarkedets konkurrenceregler

- Artikel 101
 - Forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler
- Artikel 102
 - Forbud mod misbrug af dominerende stilling på det europæiske marked

Artikel 101 (tidligere art. 81 EF)

1. Alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og alle former for samordnet praksis, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for **det indre marked**, er uforenelige med **det indre marked** og er forbudt, navnlig sådanne, som består i:
 - direkte eller indirekte fastsættelse af købs- eller salgspriser eller af andre forretningsbetingelser
 - begrænsning af eller kontrol med produktion, afsætning, teknisk udvikling eller investeringer
 - opdeling af markeder eller forsyningskilder
 - anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen
 - at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender
 - tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand.

Artikel 101 (tidligere art. 81 EF)

2. De aftaler eller vedtagelser, som er forbudt i medfør af denne artikel, har ingen retsvirkning.
3. Bestemmelserne i stk. 1 kan dog erklæres uanvendelige på:
 - enhver aftale eller kategori af aftaler mellem virksomheder
 - enhver vedtagelse eller kategori af vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder, og
 - enhver samordnet praksis eller kategori deraf som bidrager til at forbedre produktionen eller fordelingen af varerne eller til at

fremme den tekniske eller økonomiske udvikling, samtidig med at de sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelene herved, og uden at der:

- pålægges de pågældende virksomheder begrænsninger, som ikke er nødvendige for at nå disse mål
- gives disse virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer.

Artikel 101 (tidligere art. 81 EF)

- Kriterier for at der er tale om at forbyde aftalen
 1. Der skal være tale om en aftale eller samordnet praksis
 - Markedsmæssig paralleladfærd, som er egnet til at medføre en konkurrencemæssig fortrinsstilling
 - Forudsætter at der foreligger en hensigt til at koordinere adfærd
 2. adfærden skal være konkurrencebegrænsende
 - Typisk aftaler om direkte eller indirekte fastsættelse af købs- eller salgspriser, anvendelse af ulige vilkår overfor forskellige handelspartnere, begrænsning af produktion og afsætning til enkelte afdelinger, opdeling af markeder eller forsyningskilder

Artikel 101 (tidligere art. 81 EF)

● Kriterier

3. Begrænsningen skal ifølge praksis være mærkbar
 - Afhænger af antallet af virksomheder, arten, antallet af de produkter, der er omfattet af aftalen, virksomhedernes markedsandele
 - Konkurrerende virksomheder
 - Tærskelværdi: markedsandel ikke overstiger 10%
 - Ikke konkurrerende virksomheder
 - Tærskel værdi: markedsandel ikke overstiger 15%
 - Såfremt konkurrencen på et relevant marked allerede er begrænset
 - Tærskel værdi: 5%
4. Skal være egnet til at påvirke handlen mellem medlemsstater
 - Skal ikke nødvendigvis påvirke, men såfremt aftalen potentielt kan påvirke er det tilstrækkeligt

- **SAS og Maersk Air - den hemmelige aftale om markedsdeling**
- EU-Kommissionen gennemførte i 2000 nogle uanmeldte kontrolbesøg hos flyselskaberne SAS og Maersk Air. Under kontrolbesøgene blev der fundet dokumentation for, at SAS og Maersk Air havde indgået en markedsdelingsaftale med nogle generelle og mere specifikke vilkår, fx:
 - SAS måtte ikke flyve på Maersk Air's ruter fra Billund.
 - Maersk Air måtte ikke uden SAS' godkendelse starte nye internationale ruter fra København.
 - Begge parter skulle respektere opdelingen af indenrigsnettet.
 - Maersk Air skulle ophøre med at konkurrere med SAS på ruten København-Stockholm og SAS skulle til gengæld ophøre med at flyve mellem København og Venedig og overlade denne rute til Maersk Air.
 - SAS skulle ophøre med at flyve ruten Billund – Frankfurt, hvorefter Maersk Air ville være det eneste selskab på ruten.
- SAS og Maersk blev idømt bøder på henholdsvis 39,375 mio. og 13,125 mio. euro.

Danfoss indgår forlig i europæisk

- Forliget vedrører det tyske datterselskab Danfoss Flensburg GmbH, hvor betroede medarbejdere i strid med de europæiske konkurrenceregler i en periode fra 2004 til 2007 udvekslede informationer med konkurrenter i et forsøg på at koordinere priser på visse husholdnings- og lette kommercielle kølekompressorer solgt i Europa.

Niels B. Christiansen, koncernchef i Danfoss, beklager overtrædelserne som skete uden topledelsens vidende og i direkte modstrid med interne retningslinjer

Ifølge Niels B. Christiansen viser sagen, hvor svært det kan være for virksomheder at afsløre denne type sager i egne rækker: "Der var intet i det tyske selskabs drift og resultater, der gav anledning til mistanke. Forretningen klarede sig dårligt igennem en lang årrække, og det ændrede sig ikke i den periode, hvor vi nu ved, at overtrædelserne fandt sted," fortæller koncernchefen.

Danfoss blev opmærksom på sagen, da Europa-Kommissionen uanmeldt inspicerede flere af virksomhedens kontorer i februar 2009, og koncernen har siden samarbejdet med Europa-Kommissionen og konkurrencemyndighederne i en række lande om at komme til bunds i sagen.

Danfoss indgik tidligere på året forlig med det amerikanske justitsministerium på tre millioner dollars, mens de newzealandske og canadiske konkurrencemyndigheder har valgt at indstille sine undersøgelser. Der pågår fortsat undersøgelser i Brasilien, Mexico og Sydafrika, ligesom der også fortsat verserer civile søgsmål mod Danfoss i USA og Canada.

Artikel 101 stk. 2 –

- Art. 101 stk. 2
 - De aftaler eller vedtagelser, som er forbudt i medfør af denne artikel, har ingen retsvirkning.
 - Bestemmelsen omfatter dog kun den del af aftalen der er i strid med stk. 1 – såfremt denne del kan udskilles fra den resterende del af aftalen

Artikel 101 stk. 3

- Forbuddet i stk. 1 kan dispenseres såfremt den konkurrencebegrænsende aftale har
 - Gavnige virkninger for produktion, distribution, teknik eller økonomi, samt
 - Sikrer forbrugeren i det fælles marked en rimelig andel af disse, samt (positive betingelser)
 - at aftalen ikke har videre konsekvenser end nødvendigt (negative betingelser)

- Dispensationen kan foreligge individuelt eller som en såkaldt gruppefritagelser

- Ikke muligt for aftaler der indeholder eksportforbud, hindringer for parallelimport, markedsdelinger, bindende videresalgspriser og lign.
- På et marked med stor inter brand konkurrence er praksis dog at der tillades konkurrencebegrænsende aftaler i et vist omfang

- Definition

- et sæt regler, der fastsætter de aftalevilkår parterne i aftalen kan fastsætte uden at aftalen strider med art 101 stk. 1

F.eks.

- Gruppefritagelse for aftalebegrænsninger i vertikale aftaler og samordnet praksis

Betingelser for anvendelse

af gruppefritagelsesforordningen for begrænsninger i vertikale aftaler

1. Hverken leverandør eller køber må have en markedsandel på 30%
 - For det relevante produktmarked og det relevante geografiske marked
2. Der må ikke være tale om en hardcore begrænsning
 - Vertikale prisaftaler
 - Salgsrestriktioner
 - Aktivt salg
 - Passivt salg
 - Selektiv distribution
 - Reservedele

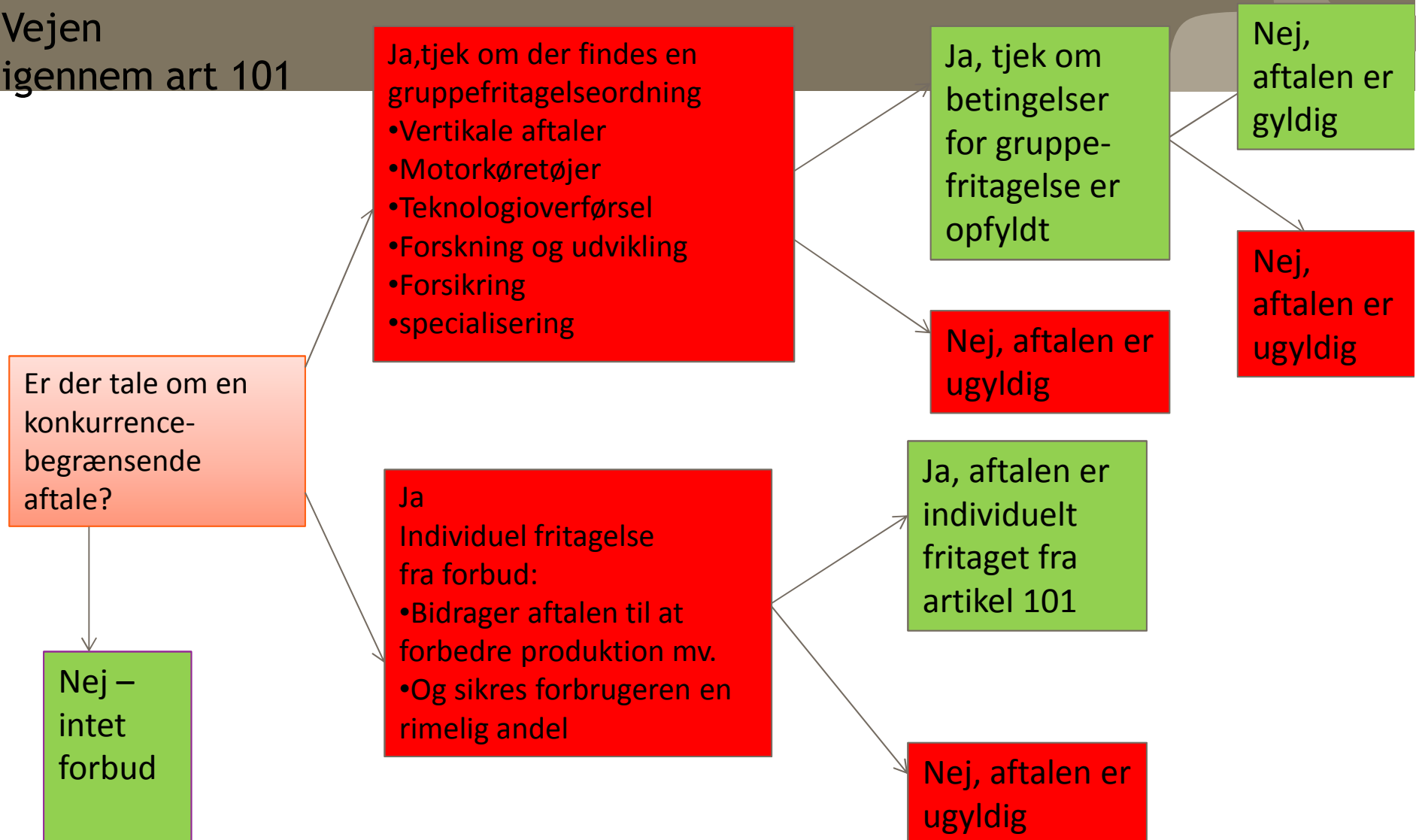
Betingelser for anvendelse

af gruppefritagelsesforordningen for begrænsninger i vertikale aftaler

3. Der må ikke tale om en konkurrenceklausul

- Definitionen: En aftale som forpligtiger køber til at dække hele eller over 80% af sit samlede behov ved køb hos leverandøren
- Såfremt den er ubegrænset i aftaleperioden og som forhindrer køber i at bringe klausulen til ophør
- Eller klausulen har en varighed på mere end 5 år
- Det samme gælder klausuler som forpligtiger køber efter aftalens ophør til ikke at fremstille, købe, sælge eller videresælge varer eller tjenesteydelser
- Medmindre der er tale om konkurrerende produkter til leverandøren og den er nødvendig for at beskytte leverandøren fra at forhandleren udnytter eller videregiver den knowhow han har oparbejdet i perioden

Vejen igennem art 101

- En eller flere virksomheders misbrug af en dominerende stilling på det indre marked eller en væsentlig del heraf er uforenelig med det indre marked og forbudt, i den udstrækning samhandelen mellem medlemsstater herved kan påvirkes.
- Misbrug kan især bestå i:
 - a) direkte eller indirekte påtvingelse af urimelige købs- eller salgspriser eller af andre urimelige forretningsbetingelser
 - b) begrænsning af produktion, afsætning eller teknisk udvikling til skade for forbrugerne
 - c) anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen
 - d) at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontraahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelsædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand.

Artikel 102

Forbud mod misbrug af dominerende stilling på det europæiske marked

■ Dominerende stilling

- En virksomhed indtager en dominerende stilling når den har magt til at handle relativt uafhængigt af andre virksomheder på de relevante marked
 - Med en markedsandel på 50% eller mere anses dominansbetingelsen at være opfyldt, men det ikke er tilfældet såfremt markedsandelen er mindre en 25%
 - Strukturen på markedet er afgørende
 - *Michelin NL (322/81) man skal se på konkurrencemulighederne inden for rammerne af markedet for alle de produkter der er egnede til at opfylde behovet og som kun i ringe grad kan erstattes. Konkurrencevilkår på såvel efterspørgsels- som udbudsside må tillægges betydning*

Artikel 102

Forbud mod misbrug af dominerende stilling på det europæiske marked

- Det relevante marked
 - **Produktmarkedet** omfatter dels virksomhedens produkter samt substitutionsmuligheder, der ud fra et forbrugersynspunkt kan erstatte virksomhedens produkter
 - United Brands Company, (27/76) frisk frugt kunne ikke erstatte bananer – det relevante marked var således markedet for bananer
 - Hoffmann-La Roche (85/76) hver enkelt vitaminingruppe havde egne specifikke indvirkninger på stofskiftet og kunne således ikke substitueres – dvs. hver enkel vitaminingruppe udgjorde et særskilt marked
 - På udbudssiden er det afgørende om en konkurrent forholdsvis let kan omstille produktionen til at angå de varer en virksomhed med dominerende stilling på markedet ellers har monopol på

Artikel 102

Forbud mod misbrug af dominerende stilling på det europæiske marked

- Det relevante marked
 - det geografiske marked er som udgangspunkt fællesmarkedet
 - Store transportomkostninger samt nationale indgreb kan dog indskrænke det geografiske marked
 - United Brands (27/76) i dele af Europa konkurrerede disse bananer – pga. en præferenceordning – ikke på lige fod med andre bananer – og således ville det relevante marked kun være dette marked

Artikel 102

Forbud mod misbrug af dominerende stilling på det europæiske marked

■ Misbrugskriteriet

- En virksomhed med dominerende stilling har altid ret til at træffe rimelige forholdsregler til at beskytte sine interesser, men de skal være fair og rimelige i forhold til den trussel virksomheden er udsat for
 - *Hoffman-LaRoche (85/76) misbrugsbegrebet er et objektivt begreb som omfatter en af en markedsdominerende udvist adfærd, som kan påvirke strukturen på et marked, hvor konkurrencen allerede er svækket*
 - *United Brands prisdifferentiering inden for fællesmarkedet*
 - *AKZO (C-62/86), unormale lave priser*
 - *Tetra Pak, afskærme de nationale markeder fra hinanden, prismæssig forskelsbehandling, dumping priser, indført koblingsklausuler*
 - *Også leveringsnægtelse anses som misbrug*

- Microsoft blev idømt en rekord bøde på næsten 4 mia EURO for at misbruge sin dominerende stilling på det europæiske marked (T-201/04)
 - Der blev fastslået 2 former for misbrug
 - Microsoft havde afslået at meddele sine konkurrenter interoperabilitetsoplysninger og dermed ikke tilladt at disse oplysninger blev anvendt til at udvikle og distribuere produkter der konkurrerede med Microsofts
 - Endvidere havde Microsoft betinget leveringen af Windows-operativsystem med at køberne samtidig anskaffede sig programmet MediaPlayer (koblingsalg)

- Eftersom kompetencen er decentraliseret stilles der nu store krav til administrationen af konkurrencereglerne . Der er udstedt retningslinjer for samarbejdet ligesom Kommissionen har udstedt en uformel vejledning om kompetencen.
- Ifølge kompetencereglerne kan medlemsstaternes konkurrencemyndigheder rådføre sig med Kommissionen om enhver sag vedr. anvendelse af fællesskabsretten, men må afstå fra at involvere sig i en sag som Kommissionen efter klage eller eget initiativ tager op.
- EU konkurrenceret ctr. national konkurrenceret - tommelfingerregel
 - Vedrører sagen kun 1 medlemsstat – nationale konkurrencemyndigheder
 - EU's konkurrencemyndigheder når sagen vedrører 3 eller flere medlemsstater eller nye spørgsmål eller udvikling af EU's konkurrencepolitik

Konkurrence- ctr. Immaterialret

- Immaterialrettigheder hjemler indehaveren en eksklusiv rettighed – en eneret som til at forhindre uautoriseret brug – og konkurrenceretten forbyder virksomheden at misbruge eneretten
- Men når først et produkt er bragt i omsætning konsumeres immaterialrettigheden, idet man nu ikke længere styre produktets færd i markedet.
- Ved en licensaftale overføres dele af IP-retten til licenstageren, men ejendomsretten forbliver hos licensgiveren